

CALLAGHER SCHRIKDRAAD SYSTEEM VOOR SCHAPEN

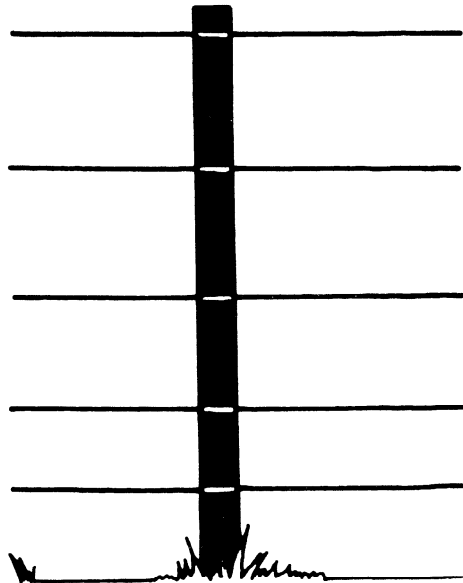
T. Ruiter, CR Alkmaar.

In de schapenhouderij is het van groot belang, dat er goede afrasteringen zijn. In streken met sloten fungeren deze meestal als afscheiding. Waar geen sloten zijn, moet voor een andere oplossing gezorgd worden.

De laatste jaren is ook in de oostelijke zandprovincies een groeiende belangstelling voor de schapenhouderij; met name in Gelderland, Overijssel en Drente. In deze gebieden wordt veelal gebruik gemaakt van ursusgaas. Elektrische afrasteringen zijn echter goedkoper, flexibeler en sneller te plaatsen dan ursusgaas.

Nieuwzeelands systeem

In 1982 werd het uit Nieuw-Zeeland afkomstige Callagher insultimber schrikdraad systeem beproefd en vergeleken met het vertrouwde ursusgaas. Het systeem is ontwikkeld in Nieuw-Zeeland, waar men op grote oppervlakten en lange afstanden moet kunnen beschikken over een betrouwbare afrastering. De kracht van het systeem berust op een zeer hoog voltage gedurende een hele korte periode; namelijk een piek van 5000 Volt gedurende telkens 3/10.000 seconde. De Callagher spanninggevers zijn voorzien van Rijkskeur. Gras en onkruid dat tegen de draden groeit wordt door de hoge spanning verschroeid. Op de Waiboerhoeve is gekozen voor een schrikdraadapparaat op het elektrisch net. Deze zijn ca. f 200,- duurder dan apparaten met accu of batterij, maar altijd bedrijfszeker. Bij goede installatie is één apparaat voldoende voor 40 km afrastering. Door de goede isolatie van de uit Australië afkomstige hardhouten paaltjes zijn geen isolatoren nodig. De basis voor een goed opgezette afrastering wordt gevormd door stevig geplaatste hoekpalen, bij-

Callagher systeem voor schapen: vijf draden zonder isolatoren aan hardhouten paaltjes.

Callagher system for sheep: five wires without insula tors on hardwood poles.

voorbeeld spoorbielzen. Om de 50 m wordt een langer paaltje in de grond gezet. Per 10 m een korter paaltje, niet in de grond. De paaltjes zijn voorzien van sleuven, waarin de gladde gegalvaniseerde draden met een klemmetje worden vastgezet. Er wordt gewerkt met een vijf-dradige afrastering. Alle afrasteringen tussen de schapenpercelen zijn uitgevoerd met het Callagher systeem. Voor de buitenafrastering werd nog voorradig ursusgaas gebruikt. Voor de dammen zijn van hetzelfde materiaal slagen gemaakt. In het land van herkomst wordt bij dammen gebruik gemaakt van lichte, verzinkte, goed gestutte ijzeren draaihekken met een zeer simpele betrouwbare sluiting. De stroom wordt daarbij via een grondkabel doorverbonden.

Gunstige ervaringen

De afrastering is hoofdzakelijk in eigen beheer geplaatst. Dit heeft dan het voordeel dat de afrastering voor de gebruikers geen „geheimen” heeft.

Zowel in het voorjaar met jonge lammeren als in de zomer en in de herfst tijdens de dekperiode, waarbij groepjes ooiën met dekram naast elkaar zijn geweid, zijn geen dieren uitgekomen. Tijdens het drijven van de schapen over het smalle verbindingspad tussen de percelen zijn een enkele maal dieren, meestal lammeren, door de afrastering gedrukt. Met verweiden kan men de dieren soms met moeite door het geopende schrikdraad-slag naar een ander perceel drijven. Rundveedrinkbakjes grenzend aan het schrikdraad worden door het jonge rundvee gemeden. De in 1982 opgedane ervaringen kunnen gunstig genoemd worden. Opgemerkt moet worden dat er tegenwoordig meerdere goede elektrische afrasteringssystemen voor schapen zijn. Uit een prijsvergelijking tussen stevig ursusgaas van 80 cm hoog met daarboven een prikkeldraad en om de 4 meter een gecreosorteerde afrasteringspaal, en een vijfdradige Callagher schrikdraad afrastering, blijkt dat het ursusgaas ca. f 5,- en het Callagher schrikdraad systeem ca. f 1,70 (exclusief schrikdraadapparaat) per strekkende meter kost. Een apparaat kan worden gevoed door het elektrisch net, een droge batterij of een trekkeraccu. De kosten lopen, afhankelijk van de spanningsbron en de capaciteit uiteen van 300 tot meer dan 600 gulden.

Callagher fence for sheep

In 1982 the sheep unit changed from hinged joint wire fence to the electric Callagher system. During this first season there were no escapes from lambs, ewes or rams. Electric fence is cheaper than a hinged joint wire fence.